

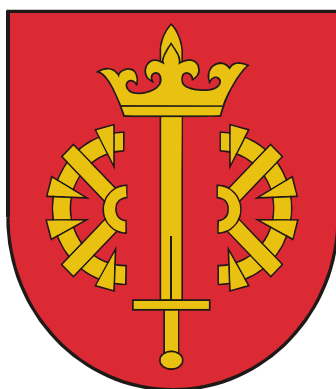
AZYMUT MENADŻERSKIE BIURO ASOCJACYJNE

Prognoza oddziaływania na środowisko

Programu Ochrony Środowiska dla gminy Ryglice na lata 2010–2013 z perspektywą na lata 2014–2020

Jerzy Kwintkiewicz
marzec 2010

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Odpadami gminy Ryglice na:
różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz,
klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

Zlecniodawca

Gmina Ryglice
ul. Rynek 9
33-160 Ryglice

Wykonawca

AZYMUT
Menadżerskie Biuro Asocjacyjne
Nr ewid. 787/03 UG Krzykosy
63-130 Książ Wielkopolski
skrytka pocztowa 19
tel./fax: 0399072819
e-mail: azymut@ppp-dotacje.pl

Autor

mgr inż. Jerzy Kwintkiewicz
63-025 Bronisław 1
kom: 697929875

Spis treści

1.	GLÓWNE CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	5
1.1.	ZAKRES I CEL OPRACOWANIA.....	5
1.2.	PODSTAWA PRAWNA	5
1.3.	INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	7
2.	OCENA ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA ŚRODOWISKO	8
2.1.	OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCYCH Z USTALEŃ GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2010-2013 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2014-2020 ORAZ PRZYJĘTYCH DZIAŁAŃ W TREŚCI TEGO DOKUMENTU:	8
2.1.1.	W zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza	8
2.1.2.	W zakresie zaopatrzenia w wodę, ochrony zasobów wodnych oraz emisji zanieczyszczeń do wód lub do ziemi	11
2.1.3.	W zakresie zagrożenia odpadami i zanieczyszczenia gleby lub ziemi	12
2.1.4.	W zakresie emitowania hałasu i pól elektromagnetycznych	13
2.1.5.	W zakresie występowania poważnych awarii	14
2.1.6.	W zakresie wykorzystywania zasobów środowiska i niekorzystnego przekształcania terenu	14
2.2.	OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, NA CAŁOŚĆ ELEMENTÓW ŚRODOWISKA W ICH WZAJEMNYM POWIĄZANIU	15
2.3.	OCENA ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA, KTÓRE MOGĄ POWSTAWAĆ NA TERENIE GMINY LUB NA INNYCH TERENACH, Z UWZGLĘDNIENIEM WPŁYWU NA ZDROWIE LUDZI.....	17
2.4.	OCENA SKUTKÓW DLA ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY, OBSZARÓW CHRONIONYCH LUB ZMIAN W KRAJOBRAZIE	18
2.4.1.	Ocena przewidywanego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000.....	19
2.5.	OCENA W ZAKRESIE ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA.....	19
2.6.	OCENA W ZAKRESIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH ORAZ METODY ZASTOSOWANEJ PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	20
3.	OCENA SKUTKÓW ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY, CHRONIONE OBSZARY I ZMIANY W KRAJOBRAZIE	21
4.	MONITORING REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	25
5.	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	28
6.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	28

7.	SPIS TABEL	31
8.	SPIS RYSUNKÓW	32

1. Główne cele Programu Ochrony Środowiska oraz jego powiązania z innymi dokumentami

1.1. Zakres i cel opracowania

Ustawa Prawo ochrony środowiska stawia wymagania zarówno w odniesieniu do polityki ekologicznej państwa, jak i programów ochrony środowiska przygotowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin. Koncepcja aktualizowanego "Programu ochrony środowiska dla gminy Ryglice" przewiduje sformułowanie:

- celów ekologicznych,
- priorytetów ekologicznych,
- rodzaju i harmonogramu działań proekologicznych,
- środków niezbędnych do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Celem Programu Ochrony Środowiska jest dążenie do ochrony środowiska lokalnego gminy poprzez określenie kierunków działań, wytyczenie celów i konkretnych zadań do realizacji przedsięwzięć związanych z tą ochroną.

1.2. Podstawa prawna

Zgodnie z zapisem ustawy - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z 2008 Dz. U. nr 25 poz. 150, ze zm.) zarząd województwa, powiatu i gminy w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, które następnie są uchwalane przez sejmik województwa, radę powiatu lub radę gminy (art. 17, art. 18). Programy te sporządzane, podobnie jak polityka ekologiczna państwa co 4 lata, powinny określać cele i priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno – ekonomiczne i środki finansowe (art. 14).

Program Ochrony Środowiska dla gminy Ryglice zawiera odnośniki do dokumentów nadrzędnych. W związku z powyższym w aktualizowanym gminnym Programie uwzględnia się zapisy Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnowskiego – przyjętego UCHWAŁĄ Nr X/99/2004 RADY POWIATU TARNOWSKIEGO z dnia 17 lutego 2004 r. w sprawie uchwalenia "Programu Ochrony Środowiska Powiatu Tarnowskiego na lata 2003-2014" wraz z "Planem Gospodarki Odpadami w Powiecie Tarnowskim".

Kształtowanie środowiska i gospodarowanie zasobami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju musi być realizowane w samym środowisku w związku z dynamiką procesów w nim zachodzących i w związku z okolicznościami wpływającymi na te procesy.

W sporządzonym opracowaniu uwzględniono wymagania obowiązujących przepisów prawnych dotyczących zagadnień ochrony środowiska. Podstawę prawną Aktualizacji Programu stanowią ustawy (wymienione niżej) oraz akty wykonawcze do tych ustaw:

- USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z 2008r. Dz. U. Nr 25, poz. 150 ze zm.),
- USTAWA z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 Nr 199 poz. 1227),
- USTAWA z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 Nr 92, poz. 880 ze zm.),
- USTAWA z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity z 2005, Dz. U. Nr 236, poz. 2008 ze zm.),
- USTAWA z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity z 2005, Dz. U. Nr 239, poz. 2019 ze zm.),
- USTAWA z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity z 2006, Dz. U. Nr 123, poz. 858 ze zm.),
- USTAWA z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity z 2005, Dz. U. Nr 45, poz. 435 ze zm.),
- USTAWA z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity z 2005, Dz. U. Nr 228, poz. 1947 ze zm.),
- USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity z 2007, Dz. U. Nr 39, poz. 251 ze zm.),
- USTAWA z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. z 2001 Nr 63, poz. 638 ze zm.),
- USTAWA z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej (tekst jednolity z 2007, Dz. U. Nr 90, poz. 607 ze zm.),
- USTAWA z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity z 2004, Dz. U. Nr 3 poz. 2 ze zm.),
- USTAWA z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity z 2004, Dz. U. Nr 121, poz. 1266 ze zm.),

- USTAWA z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity z 2006, Dz. U. Nr 156, poz. 1118 ze zm.),
- USTAWA z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (tekst jednolity z 1999, Dz. U. Nr 66, poz. 750 ze zm.),
- USTAWA z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2007 Nr 147, poz. 1033),
- USTAWA z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity z 2007, Dz. U. Nr 44, poz. 287 ze zm.),
- USTAWA z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 Nr 80, poz. 717 ze zm.),
- USTAWA z dnia 21 sierpień 1997 r. o ochronie zwierząt (tekst jednolity z 2003, Dz. U. Nr 106, poz. 1002 ze zm.).

1.3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Przystępując do opracowania niniejszego rozdziału należy stwierdzić, że metodyka sporządzania prognozy ocen oddziaływania projektów i planów w Polsce utrudniona jest poprzez:

- brak w pełni obiektywnych metod prognozowania zmian w środowisku i związaną z tym ich niepewność,
- brak uniwersalnych i w pełni obiektywnych miar i metod waloryzacji poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego.

Sporządzanie niniejszej oceny polega na wskazaniu możliwych, potencjalnych oddziaływań środowiskowych związanych z brakiem realizacji Programu.

Przy ocenie oddziaływania pod uwagę wzięto m.in.:

- istniejące polityki i strategie w zakresie ochrony środowiska,
- analizę materiałów i informacji dotyczących stanu środowiska gminy, w tym m. in. sprawozdania z realizacji Programu Ochrony Środowiska uchwalonego Uchwałą nr 131 Rady Miejskiej W Ryglicach,
- obowiązujące przepisy prawne,
- uwarunkowania przyrodnicze gminy Ryglice.

Ponadto ocenę sporządzono w oparciu o dostępne materiały źródłowe:

- „Strategię Rozwoju Województwa Małopolskiego” na lata 2007 – 2013 przyjętą przez Zarząd Województwa 30 stycznia 2006 r.

- „Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2005 - 2012”, zatwierdzony przez Sejmik Marszałkowski 29 sierpnia 2005 r.
- Lokalny Plan Rozwoju gminy Ryglice na lata 2004 – 2013 zatwierdzony uchwałą Gminy Ryglice 11 czerwca 2004 r.,
- a także o wymieniony w pkt. 1.3 niniejszego opracowania Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tarnowskiego – przyjęty Uchwałą Nr X/99/2004 Rady Powiatu Tarnowskiego z dnia 17 lutego 2004 r.

2. Ocena oddziaływania Programu Ochrony Środowiska na środowisko

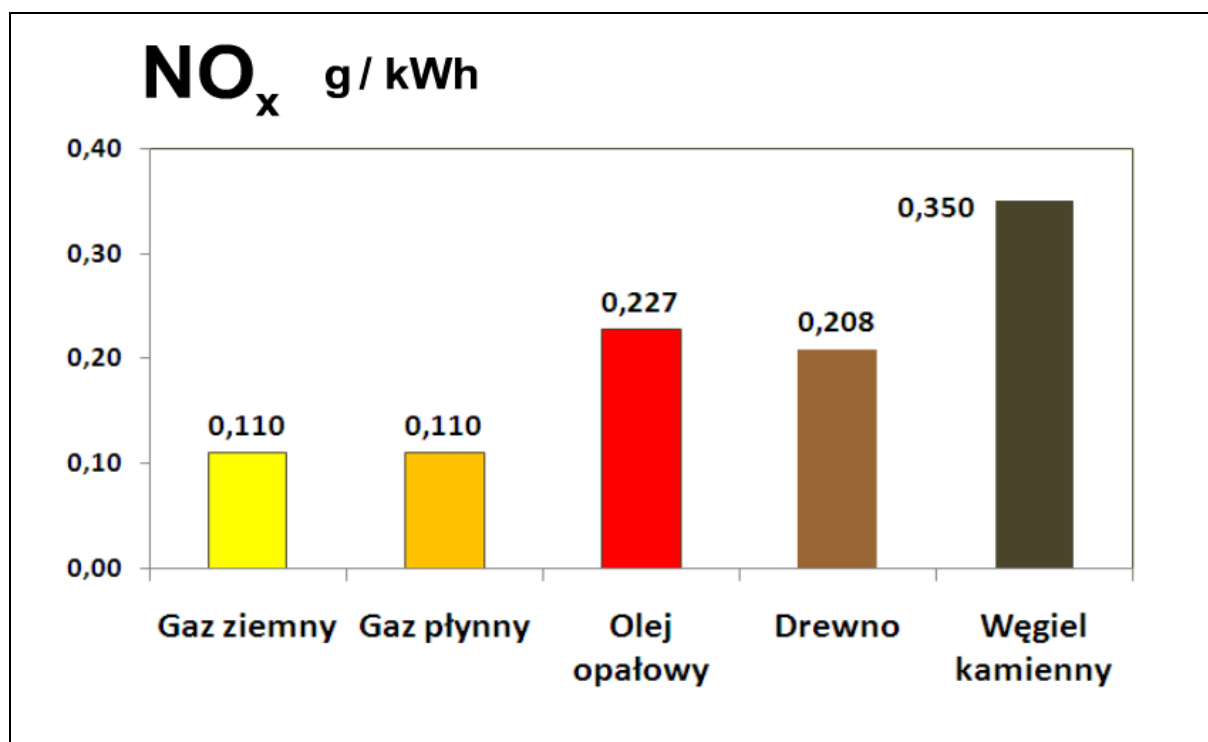
2.1. Ocena skutków dla środowiska wynikających z ustaleń gminnego programu ochrony środowiska na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2020 oraz przyjętych działań w treści tego dokumentu:

2.1.1. W zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza

Generalne ustalenia gminnego programu ochrony środowiska rozstrzygają o przyjęciu następujących działań w okresie do 2013 r.

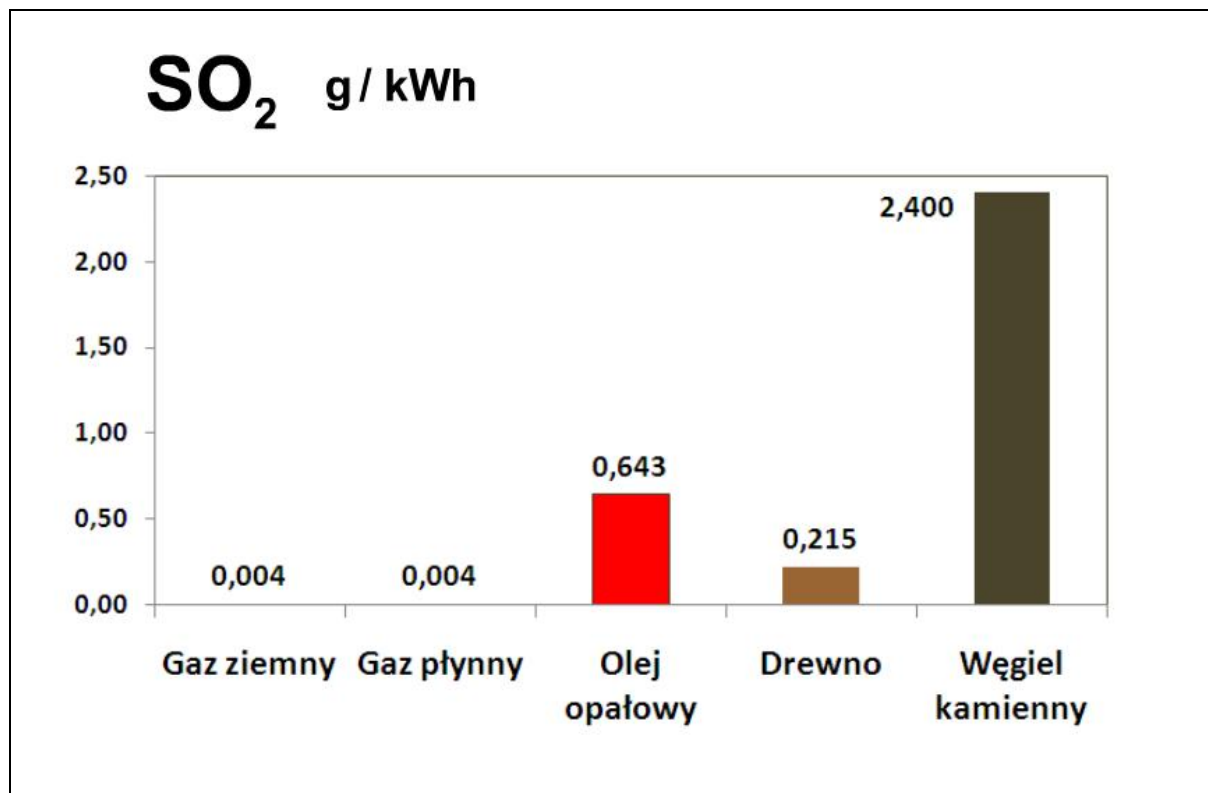
- ograniczaniu komunikacyjnych zanieczyszczeń powietrza poprzez systematyczną poprawę jakości dróg (a w ślad za tym zmniejszenie wydzielania toksycznych składników spalin przez pojazdy samochodowe),
- promowaniu odnawialnych źródeł energii (Program ograniczenia niskiej emisji poprzez wykorzystanie próżniowych kolektorów słonecznych dla potrzeb wytwarzania ciepłej wody użytkowej w gminie Ryglice),
- wspieraniu modernizacji technik spalania i przechodzeniu na techniki ekologiczne – bezpieczniejsze dla czystości powietrza i ochrony klimatu
 - znaczący udział trocin – odpadów z rzemiosła drzewnego do ogrzewania gospodarstw domowych; przy spalaniu trocin jako produktu roślinnego /biomasy/ powstaje CO₂ wcześniej asymilowany przez roślinę z atmosfery, wskutek czego bilans CO₂ nie zostaje zakłócony,
 - spalanie drewna obniża również niską emisję w porównaniu ze spalaniem węgla kamiennego, co obrazują poniższe rysunki:
 - dla tlenków azotu:

Rysunek 1. Porównanie emisji NO_x dla drewna i węgla kamiennego

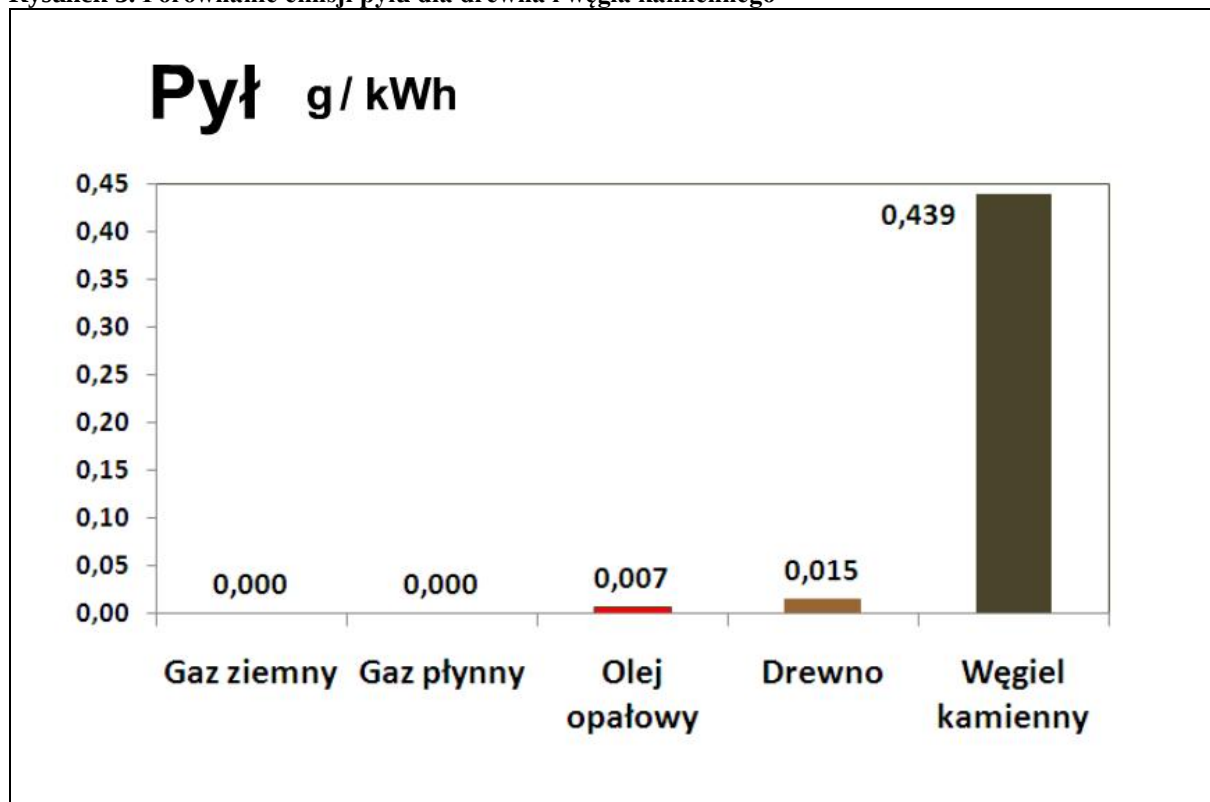
▪ dla dwutlenku siarki:

Rysunek 2. Porównanie emisji SO₂ dla drewna i węgla kamiennego

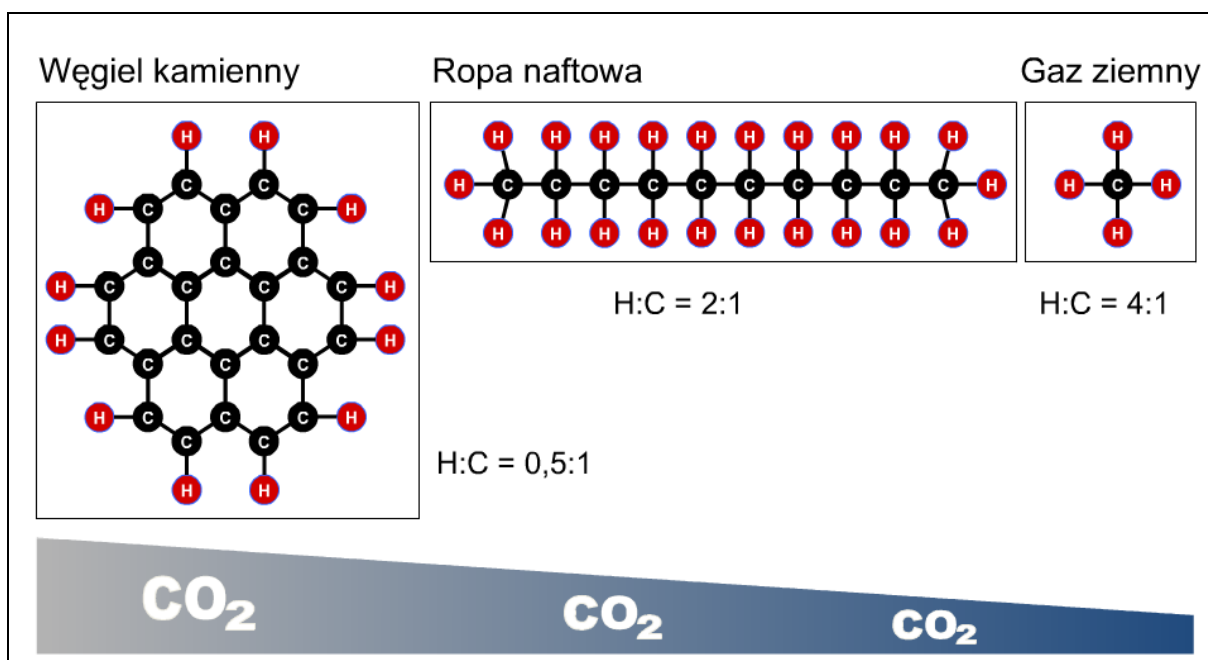
- dla pyłów:

Rysunek 3. Porównanie emisji pyłu dla drewna i węgla kamiennego

- termomodernizację obiektów (zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą, z równoczesną poprawą źródeł ciepła, tożsamą z ograniczeniem niskiej emisji)
- rozbudowę sieci gazowej – węglowodory zawarte w gazie charakteryzują się niższą emisją CO₂ niż węglowodory zawarte w węglu kamiennym i pochodnych ropy naftowej:

Rysunek 4. Porównanie emisji CO₂ dla gazu, węgla kamiennego i ropy naftowej

W TAKIM UJĘCIU „PROGRAM” NIE MOŻE WPŁYNAĆ NA POGORSZENIE STANU ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA ANI OBSZARU GMINY, ANI JEJ OTOCZENIA.

2.1.2. W zakresie zaopatrzenia w wodę, ochrony zasobów wodnych oraz emisji zanieczyszczeń do wód lub do ziemi

Zadania przyjęte do wykonania w treści Gminnego Programu Ochrony Środowiska na okres lat 2010-2013 oraz w perspektywie lat 2014-2020 obejmują:

W zakresie zaopatrzenia w wodę:

Planowana jest budowa wodociągu i pobieranie wody ze stacji w Lubaszowej (gm. Tuchów) oraz z Tarnowa.

Stan realizacji rozbudowy sieci wodociągowej:

- zadanie I wodociąg Ryglice, Bistuszowa, Uniszowa
Decyzja celu publicznego BPPG.X.7331/23/07 z dn. 14.12.2007
Na inwestycję nie zostało do tej pory wydane pozwolenie na budowę. Dokumentacja jest złożona w Starostwie Powiatowym w Tarnowie.
Dokumentacja została złożona 18.11.2008 roku.
- zadanie II wodociąg Zalasowa
Decyzja celu publicznego BPPG.X.7331/63/07 z dn. 12.02.2008
Na inwestycję nie zostało do tej pory wydane pozwolenie na budowę. Dokumentacja jest złożona w Starostwie Powiatowym w Tarnowie.

Dokumentacja została złożona 18.11.2008 roku.

W zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem:

W przypadku gminy Ryglice, która jest zlokalizowana w sąsiedztwie dużych oczyszczalni w Tuchowie i w Tarnowie – nastąpiła korekta celów inwestycyjnych na:

1. Budowę i rozbudowę sieci kanalizacyjnej stanowiących działania długo- i średniookresowe do 2015 r.
2. Wyposażenie aglomeracji poniżej 2000 RLM (równoważna liczba mieszkańców aglomeracji) w systemy kanalizacji zbiorczej stanowiącego działania długo - i średniookresowe do 2015 r.
3. Przyłączenie sieci kanalizacyjnej do oczyszczalni w Tuchowie i w Tarnowie i w konsekwencji:
 - a. Likwidację oczyszczalni ścieków w Ryglicach i Zalasowej (wraz z produkcją odpadów w postaci martwych osadów biologiczno – chemicznych).
 - b. Utworzenie w sieci kanalizacyjnej kontrolowanych punktów – zlewni ścieków pochodzących z oddalonych od sieci zbiorników bezodpływowych; ścieki z tych zbiorników do punktów – zlewni będą dowożone beczkowozami; system obejmie wszystkie zbiorniki bezodpływowe na zasadzie umów preferencyjnych, przy czym preferencja obejmie cenę tak wywożonych ścieków równą cenie ścieków odprowadzanych kolektorem sanitarnym – różnicę pokryje Gmina z refundacji Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Powyższe rozwiązania systemowe gwarantują wysoki stopień ujęcia i odprowadzenia ścieków, szacowany na 95%, co spowoduje równie wysoki wzrost czystości wód powierzchniowych oraz głębinowych na terenie gminy Ryglice.

REASUMUJĄC – ZAPISY „PROGRAMU”, WYKLUCZAJĄ MOŻLIWOŚĆ WZROSTU ZAGROŻENIA WÓD I ZIEMI, POWODOWANEGO ODPROWADZANIEM ŚCIEKÓW, PRZECIWNIE – ICH REALIZACJA POWINNA SPOWODOWAĆ UZYSKANIE OCZEKIWANYCH STANDARDÓW ILOŚCI I JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH OBSZARU.

2.1.3. W zakresie zagrożenia odpadami i zanieczyszczenia gleby lub ziemi

Problem zagrożenia odpadami i zanieczyszczenia gleby lub ziemi został opracowany i przedstawiony w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Ryglice na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2020. Plan ten jest integralną częścią Programu Ochrony Środowiska dla gminy Ryglice na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2020.

2.1.4. W zakresie emitowania hałasu i pól elektromagnetycznych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ryglice, nie zawiera specyfikacji działań i zadań zmierzających do ograniczenia uciążliwości występującego w obszarze gminy – ponadnormalnego hałasu komunikacyjnego, ani też działań i zadań zabezpieczających mieszkańców gminy przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Jednakże należy wziąć pod uwagę następujące działania Gminy:

❖ w sferze hałasu komunikacyjnego:

- Stopniowa, sukcesywna poprawa stanu dróg powiatowych (łączna długość sieci dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 64,836 km) i gminnych (ich łączna długość wynosi 106 km) na terenie gminy Ryglice wpłynie pozytywnie na zmniejszenie hałasu komunikacyjnego pochodzącego od pojazdów mechanicznych.
- Podstawowym środkiem transportu publicznego w gminie jest autobus. Linie autobusowe obsługiwane są przez Przedsiębiorstwo PKS w Tarnowie i prywatnych przewoźników. Ośrodek gminny w Ryglicach obsługiwany jest przez ponad 40 autobusów w ciągu doby, z wyjątkiem godzin nocnych. Gmina Ryglice nie posiada komunikacji kolejowej. Hałas komunikacyjny mieści się w granicach normy:
 - w porze dziennej 65 dB (A) – nie stwierdzono przekroczeń poziomu natężenia hałasu,
 - w porze nocnej 40 dB (A) – występuje sporadycznie jako hałas samochodowy lub lotniczy.

❖ w sferze pól elektromagnetycznych:

- Niestety całość dostępnych środków technicznych, ograniczających to zagrożenie pozostaje w praktyce poza zasięgiem prawnych i rzeczowych możliwości Gminy.
- Tworzenie w treści miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – stref wolnych od zabudowy – towarzyszących przesyłowym liniom energetycznym – jest (do czasu skablowania tych linii), jedynym skutecznym środkiem zabezpieczającym środowisko, przed elektromagnetycznym promieniowaniem. To samo dotyczy stacji przekątnikowych sieci radiowo – telewizyjnych i sieci telefonii komórkowej.
- Natomiast sieci łączności krótkofalowej wykorzystywanej przez służby publiczne, przedsiębiorstwa i osoby prywatne jest poza zasięgiem wpływu Gminy.

2.1.5. W zakresie występowania poważnych awarii

Na obszarze gminy Ryglice nie występują obiekty, zaliczane do zakładów dużego lub zwiększonego ryzyka (art. 248 Prawa ochrony środowiska). Toteż „Program” – z braku potrzeby nie określa ewentualnych – niezbędnych działań zapobiegawczych.

Jednak i w tym zakresie niezbędne są wsparcia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W ich treści mogą bowiem następować przesądzenia o dopuszczeniu lub zaniechaniu sytuowania w obszarze gminy obiektów lub instalacji mogących szkodliwie oddziaływać na środowisko – a tym samym zaliczanych do obiektów dużego lub podwyższonego ryzyka.

Jak dotąd, ryzyko wystąpienia poważnej awarii – w rozumieniu prawa ochrony środowiska:

- Występuje w wyniku powodzi. Dla takich przypadków istniejący „Program” przewiduje działania opisane w pkt. 4.5.1 – 4.5.4.

W POWYŻSZYM ZAKRESIE DZIAŁANIA „PROGRAMU” SĄ NAKIERUNKOWANE NA MINIMALIZACJĘ

SKUTKÓW DZIAŁANIA SIŁ NATURY.

- Może wystąpić wyłącznie w wyniku transportu tranzytowego przez obszar gminy substancji lub materiałów niebezpiecznych. Zdarzenia takie pozostają poza sferą „Programu”. Ale i w tym zakresie, ujęcie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zamierzeń dotyczących modernizacji gminnego systemu drogowego (ulicznego), prowadząc do polepszenia parametrów technicznych istniejących dróg (ulic), a tym samym zwiększenia ich przepustowości, zmierzałoby w kierunku, zabezpieczającym gminę przed negatywnymi skutkami tego typu zdarzeń.

2.1.6. W zakresie wykorzystywania zasobów środowiska i niekorzystnego przekształcania terenu

W tym zakresie działania i zadania sformułowane przez Gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2020 obejmują:

W zakresie ochrony gleb:

- ochronę gleb wyższych klas bonitacyjnych i zmeliorowanych,
- wprowadzanie upraw wieloletnich,
- wapnowanie gleb celem korekty ich pH,
- racjonalne stosowanie nawozów,
- likwidację i rekultywację dzikich wysypisk odpadów,

W zakresie ochrony zasobów przyrody:

- zapobieganie fragmentacji siedlisk przyrodniczych, wykonywanie czynności wynikających z programów ochrony gatunków zagrożonych wyginięciem,
- wdrażanie systemu korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000,
- ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej w treści miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- poprawę stanu cennych ekosystemów, głównie dolin i siedlisk – obszarów wodno-błotnych i leśnych,
- wymianę informacji dotyczącej różnorodności biologicznej,
- opracowanie i wdrożenie programu ochrony terenów zadrzewień i zieleni ze szczególnym uwzględnieniem zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- tworzenie warunków dla naturalnej retencji wód.

W zakresie ochrony zasobów leśnych:

- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych i rozwijanie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
- ochronę i zwiększanie zasobów leśnych poprzez ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

TE TREŚCI „PROGRAMU”, KTÓRYCH SŁABOŚCIĄ JEST ICH ZBYTNE UOGÓLNIENIE, OKREŚLAJĄ JEDNAK W ZADAWAJĄCEJ WIELKOŚCI, ZAKRES DZIAŁAŃ I ZADAŃ W PRZEDMIOCIE OCHRONY ZASOBÓW ŚRODOWISKA GMINY I JEJ KRAJOBRAZU, UMOŻLIWIAJĄC PONADTO W CZĘŚCI NIE TYLKO ICH OCHRONĘ ALE I WZBOGACANIE.

2.2. Ocena skutków realizacji ustaleń gminnego programu ochrony środowiska, na całość elementów środowiska w ich wzajemnym powiązaniu

Zasadniczymi celami polityki gminy Ryglice, istotnymi z punktu widzenia potrzeb ochrony środowiska i zbieżnymi z treścią Programów rozwoju lokalnego powiatu tarnowskiego jak i gminy Ryglice są:

- kształtowanie związków gminy z jej otoczeniem,
- równoważenie rozwoju przestrzennego,
- rozwój infrastruktury,
- modernizacja i restrukturyzacja zabudowy,
- kreowanie wysokiej jakości środowiska i ochrony dziedzictwa kulturowego,

- wzbogacanie zasobów przyrodniczych gminy i zapewnianie warunków ochrony i kształtowania środowiska,
- planowanie przestrzenne i realizacja bieżącej i przyszłej polityki przestrzennej.

Jedynym skutecznym czynnikiem zapewniającym funkcjonowanie zasady zrównoważonego rozwoju, a więc rozwoju harmonijnie łączącego te cele, jest ład przestrzenny. Wiadomym jest, iż zachowanie równowagi poszczególnych elementów środowiska, a tam gdzie to możliwe przywracanie im naturalnej zdolności samoregulowania (samooczyszczania), jest uzależnione od działań osadzonych w trzech dziedzinach gospodarki gminy:

- w dziedzinie gospodarki przestrzennej,
- w dziedzinie gospodarki komunalnej,
- w rolnictwie.

Właściwe funkcjonowanie tych dziedzin gwarantuje mieszkańcom bytowanie w zdrowym, środowisku. Co więcej, gwarantuje likwidację zagrożeń dla środowiska, powodowanych przez gminę.

Europejska Karta Planowania Przestrzennego określa, iż planowanie to jest narzędziem polityki społecznej, kulturalnej i ekologicznej, której celem jest zaspokojenie potrzeb społeczeństwa. Wg tej karty nadrzędnym celem planowania przestrzennego, jest potrzeba lepszego wykorzystania przestrzeni do rozmieszczania działalności człowieka, ochrony środowiska i poprawy jakości życia.

Treści te są więc zbieżne z wdrażanymi przez gminę Ryglice celami polityki społeczno – gospodarczej i przestrzennej samorządu. Przewodnim celem pierwszej z nich jest doprowadzenie do harmonijnego, wszechstronnego i trwałego rozwoju, zapewniającego podniesienie poziomu cywilizacyjnego i poziomu warunków życia oraz zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców, a także następnych pokoleń dla osiągnięcia trwałego stopnia akceptacji społecznej.

Przewodnim celem drugiej – jest wprowadzenie ładu przestrzennego, rozwinięcie systemu przestrzeni publicznych, zahamowanie niekorzystnych tendencji i warunków przestrzennych dla realizacji strategii rozwoju społeczno – gospodarczego gminy. W sferze ochrony i kształtowania środowiska – przywrócenie jego wartości, utrzymanie i rozszerzenie ochrony zasobów przyrody i walorów przyrodniczo – kulturowych oraz krajoznawczo – rekreacyjnych.

Realizacja całości obu polityk jest niemożliwa bez funkcjonowania podstawowego narzędzia ich wdrażania, tzn. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy, tj. dokumentu posiadającego status prawa miejscowego.

Toteż Program Ochrony Środowiska Gminy Ryglice na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2020 formułując niezbędny zakres działań i zadań do wykonania przez gminę, uzależnia możliwość ich realizacji, od treści zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Istniejący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie obejmuje całego obszaru gminy.

Brak planu zagospodarowania, stwarza nie tylko podstawowe zagrożenie, ale wręcz barierę dla wdrażania zarówno strategii rozwoju gminy w warunkach zrównoważonego rozwoju, jak i polityki społeczno – gospodarczej samorządu, w tym polityki ekologicznej, a tym samym programu ochrony środowiska.

Natomiast realizacja projektu ochrony środowiska, w zakresie określonym dla lat 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2020, zapewnia zachowanie i wzbogacenie, a w części przywrócenie naturalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru gminy Ryglice.

2.3. Ocena zagrożeń dla środowiska, które mogą powstawać na terenie gminy lub na innych terenach, z uwzględnieniem wpływu na zdrowie ludzi

Program ochrony środowiska gminy Ryglice na lata 2010 – 2013 z perspektywą na lata 2014-2020 rozstrzyga o:

- zaopatrzeniu w wodę całości siedlisk ludzkich stałych i czasowych, jak i obiektów oraz terenów publicznych, nieomal w 100%, z gminnej sieci wodociągowej,
- odprowadzeniu ścieków z obszarów zabudowanych gminy, do gminnej sieci kanalizacyjnej sanitarnej,
- stosowaniu dla celów grzewczych w jak najszerszym, dostępnym zakresie niskoemisyjnych nośników energii,
- konieczności skutecznego unieszkodliwiania całości masy gminnych odpadów komunalnych,
- zakazie zabudowywania terenów uznanych za zalewowe,
- ochronie i powiększaniu terenów leśnych,
- ochronie i rewitalizacji cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów gminy, m.in. z przeznaczeniem rekreacyjno - turystycznym.

TE JAK I POZOSTAŁE ZAPISY, BĘDĄCE KONSEKWENCJAMI PRZEZNACZENIA (FUNKCJI) OBSZARU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM, NIE WYWOŁUJĄ ISTOTNYCH ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA, A TYM SAMYM DLA ZDROWIA LUDZI. PRZECIWNIE PROWADZĄ WPROST DO POPRAWY STANU ŚRODOWISKA W TYM TYCH JEGO ELEMENTÓW, KTÓRE ZOSTAŁY W ZNA CZNYM STOPNIU ZDEGRADOWANE, A TAKŻE DO WYELIMINOWANIA ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA I ŻYCIA LUDZKIEGO.

2.4. Ocena skutków dla istniejących form ochrony przyrody, obszarów chronionych lub zmian w krajobrazie

W obszarze objętym Programem Ochrony Środowiska gminy Ryglice na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2020 znajdują się:

- Park Krajobrazowy Pasma Branki,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pogórza Ciężkowickiego,
- 7 pomników przyrody,
- 5 zadrzewionych cmentarzy z okresu I wojny światowej w Kowalowej, Zalasowej, Ryglicach, Bistuszowej i Lubczy,
- siedliska rzadkich, a także zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt:
 - graniczące z gminą lub rozpoczynające się na terenie gminy:
 - ❖ Biała Tarnowska PLH120090
 - ❖ Ostoja w Paśmie Brzanki PLH120047
 - oddalone, lecz pod wpływem wód powierzchniowych płynących z terenu gminy:
 - ❖ Dolny Dunajec PLH120085
- lasy (2883 ha),
- wody powierzchniowe – patrz rozdział 4.3.1.1 POŚ.

Rozstrzygnięcia „Programu” odnoszące się do całości tych obszarów, obiektów i gatunków fauny i flory, obejmują :

- ochronę i odtwarzanie lokalnych korytarzy ekologicznych,
- racjonalną gospodarkę terenami leśnymi, opartą o obowiązujące plany urządzania lasów,
- zachowanie cennych przyrodniczo (nie chronionych prawnie) obszarów,
- promocję i realizację programów leśno – rolno – wodno środowiskowych,
- a także całość działań i zadań, o których mowa w rozdziale 4.

„Program” przyjmuje, że efekty jego zapisów i rozstrzygnięć zapewniają całkowitą ochronę

cennym przyrodniczo lub krajobrazowo obszarom gminy oraz gminnym obszarom i obiektom objętym ochroną prawną. „Program” nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające siedliskom przyrodniczym lub krajobrazowym tych obszarów jak i funkcji obszarów objętych ochroną prawną.

Zapisy te, zapewniają także wymaganą ochronę gminnym terenom zieleni urządzonej.

W sumie „Program”, zapewnia ochronę przyrodniczą lub krajobrazową obszarów chronionych i chronionych form przyrody, a także gminnej zieleni zorganizowanej, w proporcjach właściwych do przewidywanego zagospodarowania gminnych terenów. Gwarancją skuteczności rozstrzygnięć „Programu” będzie wprowadzenie ich do treści miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – patrz rozdział 9.3.

2.4.1. Ocena przewidywanego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000

Program wpływa pozytywnie na sąsiadujący z gminą obszary Natura 2000 (patrz pkt. 3):

- ❖ Dolny Dunajec PLH120085
- ❖ Biała Tarnowska PLH 120090
- ❖ Ostoja w Paśmie Brzanki PLH120047

2.5. Ocena w zakresie zgodności z przepisami prawa ochrony środowiska

Gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2020, nie zawiera zapisów, które byłyby sprzeczne z przepisami ustawy – Prawo ochrony środowiska lub z pozostałymi przepisami (ustawy o odpadach, prawa wodnego, prawa geologicznego, ustawy o ochronie przyrody itp., jak również z wdrożoną w toku sporządzania programu, ustawą z dnia 3.10.2008 roku – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. nr 199 poz.1227).

Reasumując, całość programu ochrony środowiska dla gminy Ryglice, mimo występujących uogólnień jego treści, należy ocenić pozytywnie – z punktu widzenia zarówno jego zawartości, jak i spodziewanej realizacji – w aspekcie potrzeb wynikających z obecnego i oczekiwanego stanu środowiska gminy i jej otoczenia. Jego realizacja nie spowoduje oddziaływań na środowisko, które mogłyby być uznane jako oddziaływania znaczące (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe), pogarszające stan środowiska.

Program umożliwi natomiast likwidację ujemnych, znacznych zmian w gminnym środowisku, wywołanych na tym obszarze wieloletnią, intensywną antropopresją¹. Pozwoli także na zachowanie cennych krajobrazowo terenów oraz wzbogacenie chronionych siedlisk przyrodniczych, a także skuteczną ochronę zagrożonych wyginięciem gatunków flory i fauny.

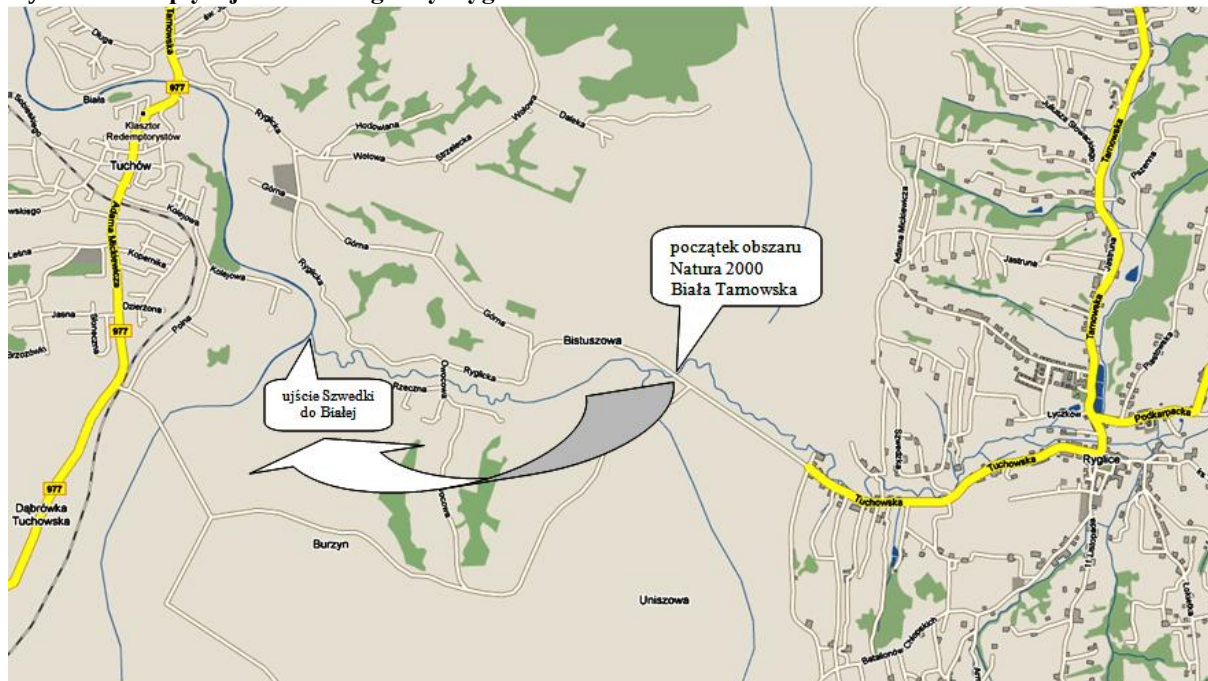
2.6. Ocena w zakresie rozwiązań alternatywnych oraz metody zastosowanej przy sporządzaniu prognozy

- ❖ Charakter tego dokumentu i jego rzeczowa zawartość, z natury rzeczy wykluczają możliwość wprowadzania (proponowania), rozwiązań alternatywnych. Alternatywy takie były rozważane i proponowane – np. propozycja budowy kolejnych, małych oczyszczalni ścieków dla miejscowości Bistuszowa i Joniny. W zestawieniu z rozstrzygnięciami zarówno gminnego Programu Ochrony Środowiska jak i np. Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, alternatywa taka nie wytrzymuje krytyki – sytuuje bowiem na wodach powierzchniowych gminy, dodatkowe punkty zrzutu ścieków, na domiar złego oddziałujące pośrednio na obszar Natura 2000 Dolny Dunajec i Biała Tarnowska. Stąd też ani Program, ani towarzysząca mu niniejsza prognoza, nie zawierają – z braku realnych potrzeb i możliwości - propozycji rozwiązań alternatywnych.
- ❖ Program Ochrony Środowiska dla gminy Ryglice na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2020 pozostaje w swej treści zgodny, z kierunkami działań i przedsięwzięciami, określonymi w treści obowiązujących - Wojewódzkiego i Powiatowego Programu Ochrony Środowiska.
- ❖ Prognozę sporządzono zarówno w oparciu o prace terenowe, jak i uzyskane wyniki badań stanu środowiska obszaru i regionu (monitoring), a także materiały archiwalne, dokumenty i literaturę.

¹ ogół działań człowieka (zarówno planowych i przypadkowych) mających wpływ na środowisko przyrodnicze

- Obszary Natura 2000: **Biała Tarnowska** wraz z dopływem Szwedką od mostu na trasie Tuchów - Rygllice w miejscowości Bistuszowa i dalej **Dolny Dunajec**,

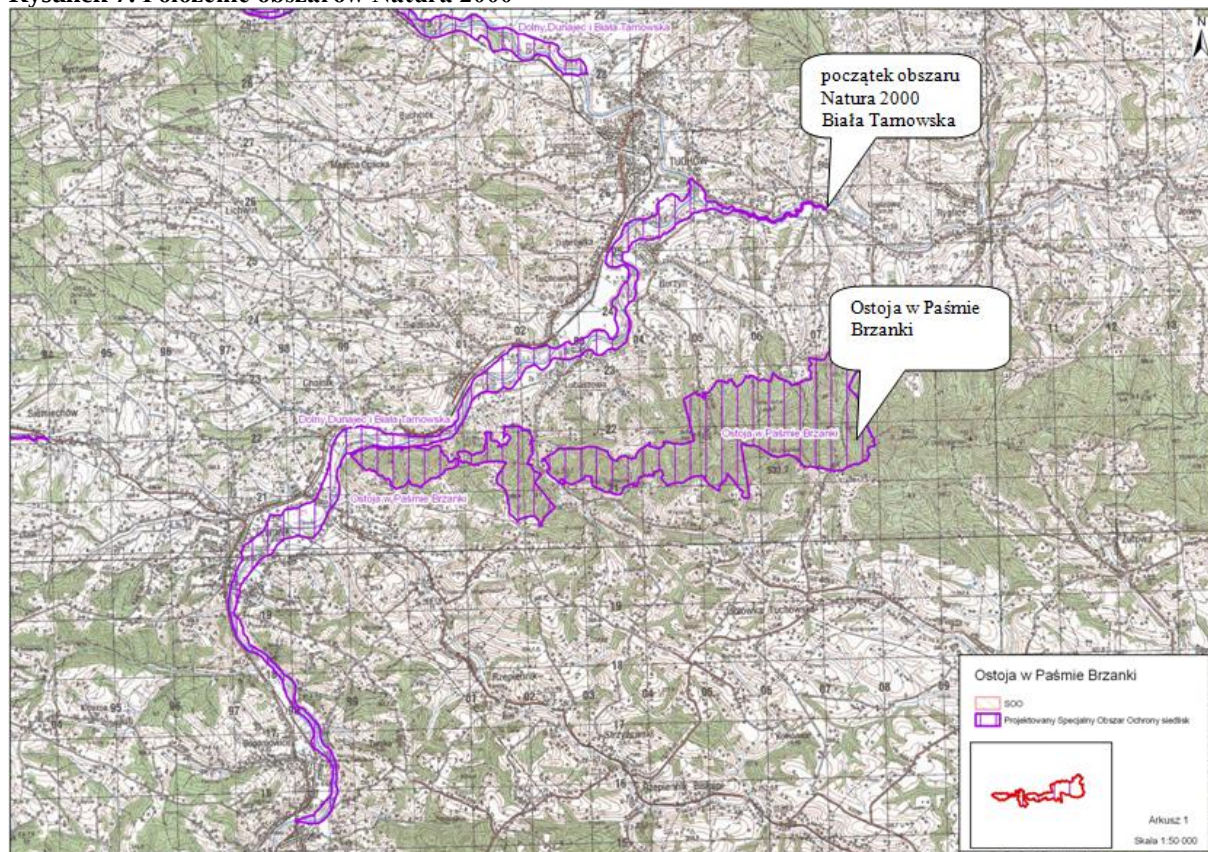
Rysunek 6. Wpływ jakości wód gminy Rygllice na Obszar Natura 2000 Biała Tarnowska

Potok Szwedka niesie wody z większości obszaru gminy Rygllice, w tym z dotychczasowych oczyszczalni

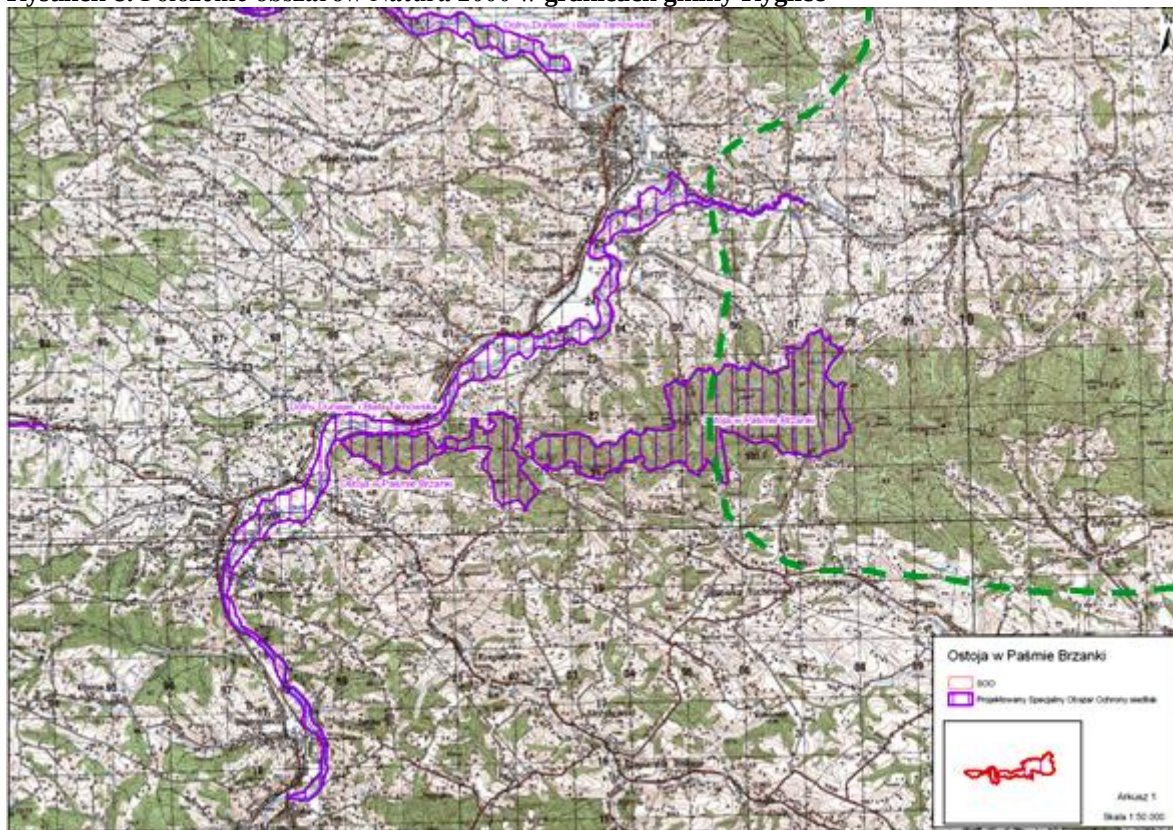
- Obszar Natura 2000 – **Ostoja w Paśmie Brzanki**,

Rysunek 7. Położenie obszarów Natura 2000

Biała Tarnowska oraz Ostoja w Paśmie Brzanki

Rysunek 8. Położenie obszarów Natura 2000 w granicach gminy Ryglice

--- orientacyjna granica gminy

Rozstrzygnięcia Programu odnoszące się do całości tych obszarów, obiektów i gatunków fauny i flory, obejmują:

- ochronę i odtwarzanie lokalnych korytarzy ekologicznych,
- racjonalną gospodarkę terenami leśnymi, opartą o obowiązujące plany urządzenia lasów,
- zachowanie cennych przyrodniczo (nie chronionych prawnie) obszarów,
- promocję i realizację programów leśno – rolno – wodno środowiskowych,

a w szczególności:

- przeciwdziałanie zanieczyszczeniom obszarowym i punktowym typu komunalnego i pochodzącym od mikroprzedsiębiorstw - tzw. małego biznesu,
- przeciwdziałanie zaśmiecaniu koryta rzecznoego obcym materiałem używanym do ubezpieczania brzegów, np.:
 - gruzem, który zgodnie z PGO – integralną częścią POŚ – będzie zagospodarowany jako odpad budowlany,
 - trocinami, który jako odpad produkcyjny z warsztatów przydomowych będzie coraz powszechniej stosowany jako źródło energii cieplnej – z dodatkowym

(synergicznym) efektem ograniczania niskiej emisji i pozyskiwania energii ze źródła odnawialnego,

- kontrolowane pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych,
- zmniejszenie zanieczyszczenia wód poprzez:
 - likwidację w dorzeczu Szwedki – która niesie wody z gminy Ryglice do Białej Tarnowskiej – oczyszczalni ścieków, przy jednoczesnym skierowaniu ścieków do wysoko sprawnej oczyszczalni w Tuchowie,
 - rozbudowę sieci kanalizacyjnej i przeciwdziałanie dzikim zrzutom ścieków,
- oznakowanie i dbałość o szlaki turystyki pieszej, konnej i rowerowej – dotyczy w szczególności Parku Krajobrazowego Pasma Brzanki, w tym Ostoi (Natura 2000) w Paśmie Brzanki i Obszaru Chronionego Krajobrazu Pogórza Ciężkowickiego,

a także całość działań i zadań, o których mowa w Programie.

W efekcie zapisy i rozstrzygnięcia Programu, zapewniają całkowitą ochronę cennym przyrodniczo lub krajobrazowo obszarom gminy oraz gminnym obszarom i obiektom objętym ochroną prawną.

Program nie zawiera propozycji działań, które stanowiłyby zagrożenie dla siedlisk przyrodniczych lub walorów krajobrazowych tych obszarów jak i funkcji obszarów objętych ochroną prawną. W efekcie Program zapewnia ochronę przyrodniczą lub krajobrazową obszarów chronionych i chronionych form przyrody, a także gminnej zieleni zorganizowanej, w proporcjach właściwych do przewidywanego zagospodarowania gminnych terenów. Gwarancją skuteczności rozstrzygnięć Programu, będzie wprowadzenie ich do treści miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Stosownie do art. 33 ustawy o ochronie przyrody, zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Z kolei - stosownie do art.36 ustawy o ochronie przyrody – na obszarach NATURA 2000, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie zagrażają one zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt ani nie wpływają w sposób istotny negatywnie na gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000.

4. Monitoring realizacji postanowień Programu Ochrony Środowiska

Proponowane kierunki działań i osiągnięcia celów zawarte w Programie Ochrony Środowiska wymagają systematycznego wdrażania w życie i weryfikacji w zależności od potrzeb.

Bardzo istotnym elementem wdrażania Programu jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji poszczególnych zadań. Podstawą oceny realizacji Programu powinien być monitoring stanu środowiska.

Monitorowanie zachodzących zmian powinno być prowadzone w oparciu o określone wskaźniki umożliwiające śledzenie zmian, ich postęp i wielkości w ujęciu liczbowym bądź opisowym.

Monitoring realizacji założeń POŚ pozwoli na racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi, a także umożliwi weryfikację działań w ujęciu dynamicznym tj. z bieżącą diagnozą stanu środowiska.

Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego co zostało i co nie zostało wykonane, a także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości.

Istotnym elementem monitorowania jest wypracowanie technik zbierania informacji oraz opracowanie odpowiednich wskaźników, które będą odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań.

Tabela 1. Zestawienie zadań wynikających z programu według kategorii

Kategoria	Opis przedsięwzięcia
ochrona przyrody	Zintensyfikowanie edukacji ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody
	Projektowanie i modernizacja tablic informacyjnych dot. obszaru parków krajobrazowych
	Zakup sadzonek drzew i krzewów oraz wykonywanie nasadzeń w miarę możliwości
	Zabiegi ochrony kasztanowców
	Współtworzenie planu ochrony dla Parków Krajobrazowych Pogórza Ciężkowicko - Rożnowskiego i Pasma Brzanki oraz Obszarów Natura 2000: Biała Tarnowska i Ostoja w Paśmie Brzanki
	Prowadzenie prac pielęgnacyjnych parków i pomników przyrody, terenów zieleni urządzonej
	Przestrzeganie procedur lokalizacyjnych chroniących tereny cenne przyrodniczo przed przeinwestowaniem
ochrona powierzchni ziemi	Prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego (zagospodarowywanie gruntów o niskiej przydatności rolniczej, uprawy na gruntach o wyższej klasie bonitacyjnej)
	Kształtowanie struktury upraw przeciwdziałającej erozji i pogarszaniu się jakości gleb
	Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, gleb i wody
	Proponowanie proekologicznych zasad gospodarki rolnej systematycznie zmniejszającej negatywny wpływ na środowisko poprzez organizowanie szkoleń, publikację ulotek, broszur
ochrona zasobów wodnych oraz gospodarka wodno-ściekowa	Ochrona i rekultywacja wód jeziornych
	Rozbudowa sieci wodociągowej i wymiana wyeksploatowanych odcinków sieci
	Modernizacja i rozbudowa stacji uzdatniania wody, hydroforni w celu zapewnienia właściwej jakości wody
	Prowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnej propagującej optymalizację zużycia wody przez indywidualnych użytkowników
	Zintensyfikowanie rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej
	Optymalizacja wykorzystania oczyszczalni ścieków
	Sukcesywne zbieranie informacji o zbiornikach bezodpływowych
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
ochrona powietrza	Modernizacja kotłowni węglowych na źródła alternatywne
	Usprawnienie systemu komunikacyjnego (poprawa nawierzchni i warunków bezpieczeństwa ruchu, modernizacja i rozbudowa dróg)
	Stosowanie stref (pasów) zieleni izolacyjnej wokół dużych emitorów zanieczyszczeń
	Wprowadzanie kolektorów i baterii słonecznych dla podgrzewania wody i oświetlenia zewnętrznego
	Rozbudowa sieci gazowej na obszarze gminy

	Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne
	Prowadzenie systematycznych akcji edukacji ekologicznej na temat oszczędności energii cieplnej i elektrycznej oraz stosowania proekologicznych nośników energii, szkodliwości spalania materiałów odpadowych w kotłowniach domowych
	Wspieranie rozwoju ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych oraz tworzenie ścieżek rowerowych
ochrona przed poważnymi awariami	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia
ochrona przed hałasem	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych przechodzących przez teren gminy
	Poprawa nawierzchni, modernizacja i rozbudowa dróg oraz wprowadzanie ograniczeń ruchu
	Systematyczna kontrola zakładów przemysłowych (zwłaszcza zlokalizowanych w pobliżu zabudowy mieszkalnej)
ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień dotyczących znaczącego oddziaływania na środowisko i człowieka pól elektromagnetycznych
energia odnawialna	Stopniowe zwiększanie udziału energii otrzymanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii
	Wdrożenie planu wykorzystania energii odnawialnej w gminie
gospodarka odpadami	Wdrożenie Planu Gospodarki odpadami dla gminy Ryglice

źródło: opracowanie własne

zadania priorytetowe

Tabela 2. Wskaźniki realizacji programu dotyczące poszczególnych kategorii

Kategoria	Wskaźnik monitoringu	Jednostka	Częstotliwość
Przyroda i krajobraz	ilość i udział powierzchni obszarów prawnie chronionych	szt. %	1 x na 4 lata
Powierzchnia ziemi i gleb	udział powierzchni zaleśnionej	%	1 x na 4 lata
Zasoby wodne i gospodarka wodno – ściekowa	udział ścieków komunalnych i przemysłowych nieoczyszczanych	%	1 x na 2 lata
	udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej	%	1 x na 2 lata
	zużycie wody do celów bytowych na osobę ²	m ³	1 x na 2 lata
Powietrze	poziom zanieczyszczenia powietrza	wyniki monitoringu wg WIOŚ	1 x na 2 lata
Poważne awarie	liczba zakładów na terenie gminy stwarzających zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej	szt.	1 x na 4 lata
Hałas	poziom hałasu na drogach dB	wyniki monitoringu wg WIOŚ	1 x na 2 lata
Energia odnawialna	udział energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych	%	1 x na 2 lata

źródło: opracowanie własne

5. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

- ❖ Program Ochrony Środowiska dla gminy Ryglice na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2020 nie zawiera rozstrzygnięć (ani nie stwarza możliwości), w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko, wymagające przeprowadzenia postępowania, wymaganego w treści art.58 pkt.2 ustawy – Prawo ochrony środowiska.

6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Ryglice.

² gospodarstwa korzystają głównie z własnych studni kopanych, planowany wodociąg będzie zarządzany przez Spółkę Komunalną „Dorzecze Białej” w Tuchowie

Program Ochrony Środowiska przedstawia szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska na terenie gminy. Szczegółowo charakteryzuje jego wybrane elementy oraz towarzyszące im zagrożenia.

Zagadnienia dotyczące gospodarki odpadami zostały zawarte w odrębnym opracowaniu pod nazwą Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Ryglice.

Ustawa Prawo ochrony środowiska stawia wymagania zarówno w odniesieniu do polityki ekologicznej państwa, jak i programów ochrony środowiska przygotowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin. Koncepcja aktualizowanego "Programu ochrony środowiska dla gminy Ryglice" przewiduje sformułowanie:

- celów ekologicznych,
- priorytetów ekologicznych,
- rodzaju i harmonogramu działań proekologicznych,
- środków niezbędnych do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Celem Programu Ochrony Środowiska jest konieczność ochrony środowiska lokalnego gminy poprzez określenie kierunków działań, wytyczenie celów i konkretnych zadań do realizacji przedsięwzięć związanych z tą ochroną.

Przedmiotowy program szczegółowo opisuje zagadnienia związane z takimi działaniami jak:

1. Przyroda i krajobraz.
2. Powierzchnia ziemi i gleb.
3. Zasoby wodne i gospodarka wodno – ściekowa.
4. Powietrze.
5. Poważne awarie.
6. Hałas.
7. Pola elektromagnetyczne.
8. Energia odnawialna.

W każdym z działów został przedstawiony aktualny stan poszczególnych komponentów środowiska oraz ważnych z punktu zagrożeń środowiska i zdrowia ludzi zagadnień. Zostały przedstawione kierunki zmian w danej kategorii, wytyczone cele lub cel priorytetowy. Na podstawie określonych kierunków działań zostały wyodrębnione zadania, których realizację podejmie gmina lub inne jednostki odpowiedzialne.

1. Ochrona przyrody ma na celu m.in.: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin lub zwierząt wraz z siedliskami poprzez utrzymywanie lub przywra-

canie ich do właściwego stanu, kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody.

2. Celami w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb są: ochrona i wykorzystanie istniejących zasobów glebowych, zachowanie wysokich walorów ekologicznych obszarów rolniczych. Ochrona złóż kopalin, polega na osiągnięciu celów takich jak: racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin, kompleksowe wykorzystanie kopalin, w tym kopalin towarzyszących.
3. W ramach ochrony zasobów i jakości wód wytyczono następujące cele: poprawa jakości wód powierzchniowych poprzez zmniejszenie ilości ścieków komunalnych odprowadzanych bez oczyszczania, poprawa jakości ścieków, sukcesywne ograniczanie negatywnego wpływu zanieczyszczeń obszarowych i ścieków deszczowych na wody podziemne.
4. W ramach kategorii Powietrze określone zostały cele: ograniczenie emisji z procesów spalania paliw, ograniczanie emisji ze źródeł komunikacyjnych do powietrza, stopniowe zmniejszanie emisji ze źródeł przemysłowych.
5. W celu ochrony przed poważnymi awariami określono potrzeby: wykreowania właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych, opracowania systemu skutecznego informowania społeczeństwa o wystąpieniu zagrożenia środowiska.
6. Realizacja celu polegającego na zmniejszeniu uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez jego obniżenie do poziomu obowiązujących standardów winna być poprzedzona dokładnym rozpoznaniem klimatu akustycznego.
7. W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym należy: skupić się na rozwoju systemu badań pól elektromagnetycznych, uwzględniać w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia dotyczące pól elektromagnetycznych.
8. Głównym celem w kategorii energii odnawialnej jest zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Wniosek końcowy

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA ODDZIAŁUJE ZNACZĄCO POZYTYWNIE
NA ŚRODOWISKO GMINY RYGLICE.

7. Spis tabel

TABELA 1. ZESTAWIENIE ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU WEDŁUG KATEGORII	26
TABELA 2. WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU DOTYCZĄCE POSZCZEGÓLNYCH KATEGORII	28

8. Spis rysunków

RYSUNEK 1. PORÓWNANIE EMISJI NOX DLA DREWNA I WĘGLA KAMIENNEGO	9
RYSUNEK 2. PORÓWNANIE EMISJI SO ₂ DLA DREWNA I WĘGLA KAMIENNEGO	9
RYSUNEK 3. PORÓWNANIE EMISJI PYŁU DLA DREWNA I WĘGLA KAMIENNEGO	10
RYSUNEK 4. PORÓWNANIE EMISJI CO ₂ DLA GAZU, WĘGLA KAMIENNEGO I ROPY NAFTOWEJ	11
RYSUNEK 5. POŁOŻENIE OBSZARÓW KRAJOBRAZOWYCH.....	21
RYSUNEK 6. WPŁYW JAKOŚCI WÓD GMINY RYGLICE NA OBSZAR NATURA 2000 BIAŁA TARNOWSKA	22
RYSUNEK 7. POŁOŻENIE OBSZARÓW NATURA 2000	22
RYSUNEK 8. POŁOŻENIE OBSZARÓW NATURA 2000 W GRANICACH GMINY RYGLICE.....	23